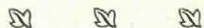

herfst in handen krijgen. Beide vogels droegen krachtig-roode snavel en ook overigens konden we geen verschil in de beide sexen ontdekken.

Heemstede, September 1933.

JAN P. STRIJBOS.

OM AALTEN EN BREEDEVOORT.

II

Naar 't Klooster. — Volgen we een van de smalle paadjes door Eskes dorado en steken we het beekje over, dan zijn we in vijf minuten in Breedevoort. Wandelen we naar het tramstation en volgen we een klein stukje de tramrails, dan zijn we, als we rechts afslaan al spoedig op weg naar het Klooster. Misschien is er vroeger zoo

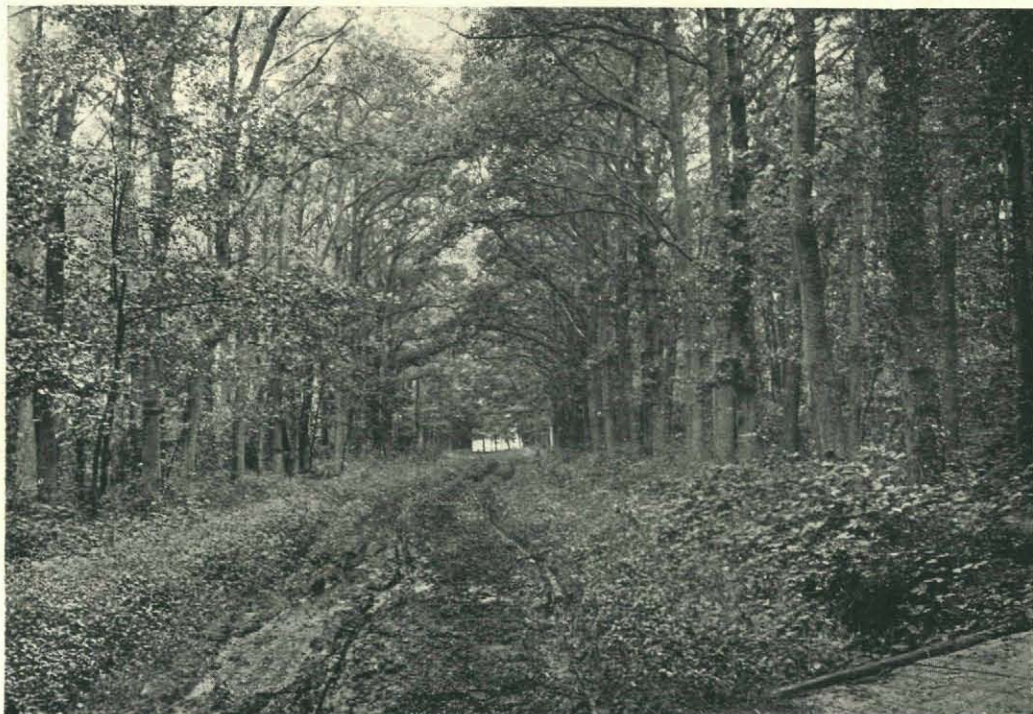

foto J. C. Ceton.

Fig. 4. *Eikenlaan in Het Klooster.*

iets geweest, thans zijn er slechts een paar uiteenliggende boerderijen aan den Kloosterdijk. Bij de Waterkooy passeeren we een driehoekige haag met op twee hoeken een boomvormige versiering, waarin een winterkoninkje zijn nest heeft gemaakt en zijn dan op den Kloosterdijk. Ge kunt hier licht dwalen, want er zijn vele wegen, die niet

naar Rome leiden. Zijt ge echter op een vochtigen, leemhoudenden weg, met wagensporen soms van een halven meter diep, die zelfs in dezen drogen zomer nog vol water staan, dan kunt ge ervan verzekerd zijn, op den goeden weg te zijn. Wees gerust: het fietspad, dat denzelfden weg volgt, is in uitstekende orde. 't Valt al onmiddellijk op, dat dit gebied boschrijker is, al voeren peppels en elzen nog den boventoon. En daartusschen hier en daar een weitje.

Laat ik u naar m'n moerassige weitje brengen. Is 't niet een lust, dat woud van bloeiende bereklauwen en hanepooten, een achtergrond van elzen en berken, wat wilgen en peppels en een haag eromheen aan de dijkzijde, bedekt met hop en wikken en winden, waarop de citroenvlinders zich in tientallen te goed doen, de citroengele mannetjes zoowel als de lichtere wijfjes; koolwitjes zijn er ook genoeg, Vanessa's in soorten (*urticae*, *polychloros*, *atalanta*). Ga even mee op het dijkje, 't gras is nog wat nat, maar het kleine goed is al wakker. Van de blauwtjes is er een nieuwe soort bijgekomen; ge vindt hier ook *semiargus*. Rott. aan den onderkant gemakkelijk te herkennen de bovenzijde is bij het mannetje donker paarsblauw met zwarte randen, bij het wijfje bijna geheel zwart. Ge vindt er het kleine gedoe bij honderden op thijm en prunel, op klaver en *Senecio*. Van de zandoogen is hier het koevinkje (*E. hyperanthus*) de gewoonste, met zijn geheel donkerbruinen bovenkant en zijn geringde oogen op den onderkant. Het bonte zandoogje, waarvan in ons land alleen de vorm *egerides* voorkomt, vindt ge hier niet, maar straks genoeg in het

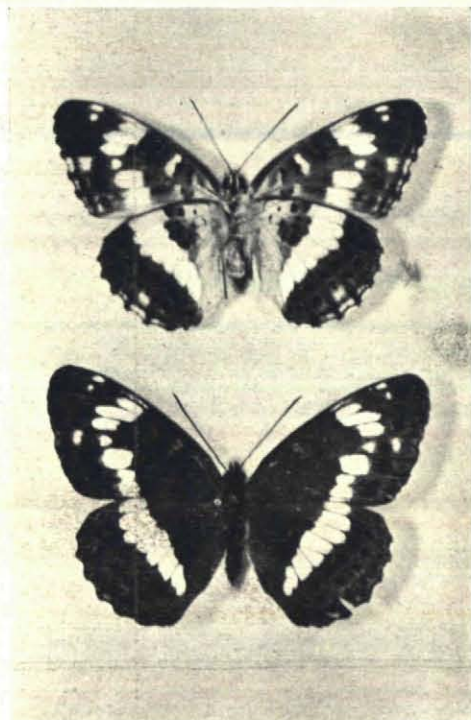

foto J. C. Ceton.

Fig. 5. *Limenitis sibilla* L. Onder- en bovenzijde.

bosch. *Euclidia glyphica*. L., een overdag vliegend mooi uiltje is hier ook niet zeldzaam en spanners zijn er in soorten.

Maar reeds wenkt ons het hogere boschgebied van 't eigenlijke Klooster in de verte. Lijsterbessen met honderden bij honderden trossen langs den weg en daartusschen overal de purperen bloemen van het vingerhoedskruid, dat hier nergens zeldzaam is. De kleine oogetroost en de hooge wederik sieren den wegrand. De bramen staan nog volop in bloei en tientallen dikkopjes zwermen er om heen. Hier en daar weer *Epipactis*. *Parnassia* nog in knop. Een prachtige, breede, dubbele laan van zware eiken, waar de rijweg zoo mogelijk nog onbegaanbaarder is dan elders, waar zich meren hebben gevormd langs den weg en hooge *Polygonums* het wagenspoor

haast onzichtbaar maken, brengt ons midden in het Klooster. Hooge sparren en dennen, zware beuken en eiken met als ondergrond hulst en wakel (*Juniperus*) en kamperfoelie en bramen, een hier en daar bijna ontoegankelijk boschgebied. Hier vindt ge nog het heksenkruid (*Circaea lutetiana*) met zijn kleine, fijne, lichtrose bloempjes bij duizenden. We hebben hier een boschgebied voor ons, zooals de Achterhoek er maar weinige telt. Rusten we even onder de zware beuken.

Hooge dichtaaneensluitende sparren vormen achter ons een muur. Misschien lukt het u ook als mij, den zwarten specht te verrassen, die hier nog voorkomt evenals in het Woold. Niet altijd is men met vlinders en vogels even gelukkig. 'k Heb herhaaldelijk naar den ortolaan hier geloerd — dat is die vogel, waarvan men hier den naam niet kent, die nog schuwer is dan de patrijs en dien men — gelukkig — zoo slecht onder schot kan krijgen — dat was de determinatie van een der jagende vrienden hier — maar ik heb hem niet te zien gekregen. Ons plekje hier bergt echter andere zeldzaamheden van de vlinderbent. Hier vindt ge den ijsvogel der vlinders, *Limenitis sybilla*. L. Hij komt in het oosten van ons land overal in bosschen voor, waar kamperfoelie groeit, maar ik zag er nergens

zoo veel als hier. Al waren er tientallen, als ge ze vangen wilt, valt het toch niet mee. Al schitteren de witte vlekken op de groote zwarte vleugels u van verre reeds tegen, in de laagte verwijlt onze vriend zelden, meestal toeft hij om de toppen der boomen en struiken of zet zich met wijd opengelegde vleugels op berk of els neer. Toch is zijn onderkant veel mooier, van een harmonieuse veelkleurigheid, die steeds weer verbaast. Ongetwijfeld is het dan ook een van de mooiste vlinders, die onze bosschen herbergen. 'k Heb altijd nog wel hoop, hier ook eens den weerschijnvlinder te ontmoeten, die nog veel zeldzamer is en nog het beste te vangen 's morgens voor

foto J. C. Ceton.

Fig. 6. Heksenkruid (*Circaea lutetiana*) in Het Klooster.

achten . . . op een mesthoop, zeker niet de plaats, waar ge dezen buitengewoon kleurigen grooten vlinder zoudt verwachten. Overigens is het bosch hier volkomen ongecultiveerd, in volkomen overeenstemming met den weg, maar 't is er ons te liever om.

Toch is hier een gevaar, dat niet geheel denkbeeldig is. Overal langs den weg vindt ge van die kleine houten paaltjes met een gemeenieden kop. Dat is altijd een gevaarlijk teeken. Niet, dat deze weg geen verbetering behoeft, daarover valt niet te twisten, maar laat men daarbij zuinig zijn met het mooiste natuurschoon, dat de Achterhoek rijk is. 'k Heb zoo'n geheime vrees. Er was n.l. in Aalten een stationsweg, waar om den anderen een roode en een witte kastanje stonden. „Op verzoek van de bewoners” moesten die worden gerooid. Maar bij den Raad kwam een adres van alle bewoners, om de boomen te behouden. Ze zijn

foto J. C. Ceton.
Fig. 7. *Odanestis pruni*.

gelukkig gebleven. De Aaltenaren waken voor hun natuurschoon. Maar er zijn soms van die gemeentelijke instellingen . . . ge kent de rest. En langs den Kloosterdijk staan goed geteld maar twee boerderijen, Van Eerden en Freriks. Laten onze vrienden dus een oog in het zeil houden; de zeer actieve V. V. V. heeft hier een dankbare taak.

Ge behoeft niet denzelfden weg terug. Ge kunt den ietwat eentonigen weg door de weilanden nemen; de eentonigheid wordt wel gebroken door de prachtige gentianen die er groeien en een zeldzame braamsoort, die ik vergat te determineeren. Ge herkent hem onmiddellijk aan den gansch anderen bladvorm.

'k Had u nog graag naar 't Goor gebracht, of langs de Kortbeek met zijn geweldige kattestaarten naar 't Witte Veen, de prachtige dennenlaan van den Bodendijk langs, doch er moet wat te wenschen overblijven.

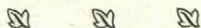

foto J. C. Ceton.
Fig. 8. *Lasiocampa quercifolia*.

'k Heb er gelogeed — Aalten had van 't jaar voor 't eerst een V. V. V. met een gids en officieele pensions — een eindje buiten het dorp, waar de wielewaal elken avond in de peppels zat; ornithologisch is hier veel te zien, maar ook de nachtelijke vlindervangst liet niets te wenschen over. Ze kwamen op het smeer bij aantallen, bij 't licht al evenzeer. De jacht werkt al gauw aanstekelijk, binnen een paar dagen was mijn gastheer een enthousiast entomoloog in den dop. We begonnen al in den schemer. Dan ving de jacht op het goud aan. De goudvliegen (*Plusia*) vliegen, evenals de pijl-

staarten, reeds in de schemering op de bloemen, Phlox vooral. En reeds den eersten avond vingen we een zeldzame, *Plusia moneta*. F. Het is ook een van die vlinders, die langzamerhand veld wint; Snellen vermeldde hem nog niet. Natuurlijk was de gammauil de gewone bezoeker, maar ook *Plusia chrysis*. L., dat prachtige, groengoud schitterende uiltje, vingen we in drie van de vier vormen. Naast de gouduilen kwamen nog andere: *Cucullia umbratica* met zijn spitse vleugels, de lichtgroene *Luperina virens*. L. waren vaste bezoekers. 't Meest heb ik me verwonderd over de spinners, die op het licht aansnorden, in Juli vooral, daarna minder. Of we in het rietland waren, zoo kwamen de rietspinners erop af, daar was *Lasiocampa Quercifolia*. L., de eikenspinner, die als hij zit haast zoo groot is als een muis, daar was zelfs de zeldzame *Odonestis pruni*. L. Talrijke *fuliginosa*'s — er waren veel peppels — beeruilen van allerlei teekening, met gele en roode ondervleugels en natuurlijk dons- vlinders en ringelvlinders in massa. *Cossus* en *Zeuzera* ontbraken al evenmin; uilen- soorten in groot aantal, we zullen ze niet allen noemen, ook *Drepana* met zijn eigen- aardigen vleugelvorm en *Lithosia*'s, die steeds weer aan motten doen denken. Ook de vele spannersoorten zullen we niet vermelden. En ontelbare brandnetelmotten. Op het smeer gedroegen zich zelfs de roode weeskinderen, die schuwste aller uilen, tamelijk rustig. Er waren er dit jaar zeer veel. Mijn hospes, die nog altijd op een blauw wees- kind loert, ving er 9 op een dag. Onder de drie dozijn, die hij in eenige dagen ving was echter geen enkele blauwe, zoodat ze meerendeels hun vrijheid herkregen. De nachtvangst hield na twee weken op. Er verscheen een groote concurrent n.l. de maan. Slechts ons egeltje liet zich niet storen en kwam plichtgetrouw elken avond aanwandelen, om zijn vangst te beginnen, die zeker niet minder rijk was.

J. C. CETON.

INDRUKKEN VAN DE INDISCHE PLANTENWERELD.

I. EERSTE KENNISMAKING

De Indrapoera brengt ons met snelle vaart door den Indischen Oceaan. 's Avonds komen we bij de officieren op de brug en zien de nieuwe sterrenbeelden: het Zuiderkruis, de Schorpioen. De poolster daalt steeds meer. We leeren de hoogte hiervan schatten: een handbreedte op armslengte van het lichaam gehouden komt ongeveer overeen met 10° . Iederen avond kijken we ernaar, zooals we iederen ochtend en avond zonsopgang en -ondergang waarnemen, in de (vergeefsche) hoop iets te zien van den groenen straal.

Colombo hebben we 's avonds aangedaan, de eerste kennismaking met de Indische plantenwereld staat ons nog te wachten.

Dan komt het groote oogenblik *Indië is in het zicht*.